

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 4. märts 2021
(OR. en)

6645/21

AGRI 102
PHYTOSAN 6

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Bioloogilise tõrje agentide (makroorganismide) kasutamine taimekahjurite tõrjeks – <i>Poliitiline mõttevahetus</i>

Delegatsioonidele edastatakse käesoleva dokumendi lisas eesistujariigi taustteave nõukogu (põllumajandus ja kalandus) 2021. aasta 22. ja 23. märtsi istungil eespool nimetatud teemal toimuvaks poliitiliseks mõttevahetuseks.

TAUSTTEAVE**„Bioloogilise tõrje agentide (makroorganismide) kasutamine taimekahjurite tõrjeks“**

1. Euroopa roheline kokkulepe, mida Euroopa Komisjon 2019. aasta detsembris esitles, on uus majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta EL õiglaseks ja jõukaks ühiskonnaks, millel on kaasaegne, ressursitõhus ja konkurentsivõimeline majandus. Kokkulepe hõlmab peamisi poliitikasuundi ja meetmeid ELi majanduse ümberkujundamiseks ja kestlikumaks muutmiseks. Strateegia „Talust taldrikule“ on Euroopa rohelise kokkuleppe keskmes. See käsitleb põhjalikult jätkusuutlike toidusüsteemidega seotud probleeme. Selle eesmärk on eelkõige oluliselt vähendada keemiliste pestitsiidide, väetiste ja antibiootikumide kasutamist, nendega seotud riske ja nendest sõltuvust.
2. Euroopa rohelise kokkuleppe kohaselt tuleks toetada investeeringuid keskkonnahoidlikusse tehnoloogiasse, kestlikesse lahendustesse ja uutesse äriühingutesse, mis võivad üleminekut edendada. Uute kahjurite ja haiguste paljunemise ning olemasolevate kahjurite ja haiguste mõju suurenemise tõttu, mis on tingitud üleilmastumisest ning kaupade ja reisijate liikumisest, kliimamuutustest ning toimeainete kättesaadavuse vähenemisest Euroopa turul, on taimekaitse muutunud üha olulisemaks.
3. Taimetervise tähtsus ning tõhusate, keskkonnasõbralike ja ohutute taimekahjurivastaste vahendite kättesaadavus nii tarbijatele kui ka kasutajatele on põllumajandust, metsandust ja looduslike alade kaitsmist käsitleva Euroopa Liidu ühise poliitika kesksed teemad. Seetõttu on oluline kaaluda alternatiivseid lähenemisviise kemikaalidest sõltuvuse vähendamiseks. Selles kontekstis on integreeritud taimekaitse põhikomponent bioloogilise tõrje agentide kasutamine bioloogilise kaitse osana.

4. Liikmesriikidel palutakse edendada integreeritud taimekaitse või vähese pestitsiidikasutusega taimekaitse kasutamist, mille põhimõtted on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiivis 2009/128/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks. EL on ühtlustanud taimekaitsevahendite turulelaskmist käsitleva õigusraamistiku (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta). ELil puudub siiski ühtlustatud raamistik selliste makroorganismide turulelaskmiseks, mida kasutatakse taimekahjurite bioloogiliseks tõrjeks ja mis on kõnealuse määruse kohaldamisalast välja jäetud.
5. Samuti tunnistatakse, et elusa makroorganismi tahtlik keskkonda viimine liidu territooriumil kujutab endast bioloogilisest seisukohast (arvestades sellise organismi looduslikku või indutseeritud levimispotentsiaali) selle potentsiaalset keskkonda viimist kogu liidu territooriumil. Seega peaksid kõik otsused toetuma ühtlustatud standarditele. Mitmed rahvusvahelised organisatsioonid, nagu Euroopa ja Vahemeremaade taimekaitseorganisatsioon (EPPO) või rahvusvaheline taimekaitsekonventsioon (IPPC), on teinud kättesaadavaks rahvusvahelised standardid bioloogilise tõrje agentide riskihindamiseks ja ohutuks kasutamiseks.
6. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määruses (EL) nr 1143/2014, milles käsitletakse invasiivsete võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamist ja ohjamist, on sätestatud eeskirjad, millega ennetatakse, minimeeritakse ja leevendatakse invasiivsete võõrliikide tahtliku ja tahtmatu liitu sissetoomise ja liidus levimise kahjulikku mõju bioloogilisele mitmekesisusele liidus. Seda määrust ei kohaldata taimekahjurite, pärismaiste liikide ega mitteinvasiivsete võõrliikide suhtes ning see ei ole koostatud selleks, et reguleerida looduslikke vaenlasi, antagoniste või konkurente ega muid kahjuritõrjeks kasutatavaid organisme (bioloogilise tõrje agente).

7. Selleks et põllumajandustootjatele muutuksid bioloogilise tõrje agendid kiiremini kättesaadavaks võib ühe liikmesriigi tehtud riskihindamist topelttöö vältimiseks vastastikku tunnustada tingimusel, et asjakohased kliima-, keskkonna- ja põllumajandustingimused nendes riikides on piisavalt sarnased, mis tähendab, et ka bioloogilise tõrje agentide arenemis- ja kohanemistingimused on sarnased. See võib soodustada bioloogilise tõrje agendil põhinevate uute toodete väljatöötamist ja tagada bioloogilise tõrje agendi lisaväärtuse taimekaitses, sealhulgas karantiinsete ja reguleeritud taimekahjustajate tõrjes. Seega võib liidu jaoks olla kasulik ühtlustada lähenemisviis, mida kohaldatakse taimekaitses bioloogilise tõrje agendina kasutamiseks ette nähtud makroorganismide hindamise ja turulelaskmise suhtes, nii vähendatakse elusliikide keskkonda viimisega seotud võimalikke riske ja edendatakse seda tüüpi taimekaitse kestlikku kasvu ning soodustatakse teadusuuringuid, innovatsiooni ja investeeringuid. Ühtlustatud lähenemisviis peaks siiski olema eesmärgipärane ja keskenduma põllumajandustootjatele bioloogilise tõrje vahendite kasutamise võimaluste loomisele, säilitades samal ajal kõrged ohutus- ja hügieeninõuded, nii et turule sisenemisele ei tohiks kehtestada lisatakistusi, mis ei paranda inimeste või keskkonna ohutust.
8. Eesistujariik algatas juhtivate taimeterviseametnike töörühma liikmete vahendusel liikmesriikidele suunatud küsitluse, mille tulemusi töörühma 12. veebruari 2021. aasta koosolekul juba ka tutvustati ja arutati. Kõik liikmesriigid vastasid. Peamised järeldused näitavad, et kuigi mitmes liikmesriigis (18) kehtivad bioloogilise tõrje agentidega seotud riiklikud õigusaktid, esineb lähenemisviisides märkimisväärsed erinevusi. Ainult 5 liikmesriiki edendavad süstemaatiliselt teabevahetust naaberriikidega imporditaotluste ja bioloogilise tõrje agentide keskkonda viimise kohta. Enamik liikmesriike vastas, et nad pooldavad bioloogilise tõrje agentide impordi või keskkonda viimise suhtes üldiselt kohaldatavate kriteeriumide ühtlustamist ELi tasandil (17) või teevad seda ainult taimetoiduliste bioloogilise tõrje agentide puhul (4). Lisaks oli enamus (18) seisukohal, et ELis on vaja määratleda mõiste „biokaitse, mis hõlmab bioloogilise tõrje agente“, et julgustada põllumajandustootjaid biokaitset kasutama ja vähendada pestitsiidide kasutamist.

9. Sellega seoses ja kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppega, eelkõige selle punktiga 10 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 225 ja 241 kohaldamise kohta, teeb eesistujariik nõukogule ettepaneku paluda komisjonil esitada uuring olukorra kohta liidus ja bioloogilise tõrje agentide impordi, hindamise, tootmise ja turustamise võimaluste kohta liidu territooriumil ning kui see on uuringu tulemustest lähtuvalt asjakohane, esitada ka vastav ettepanek.
10. Me kutsume ministreid põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 22. ja 23. märtsil 2021. aastal toimuval istungil osalema poliitilises mõttevahetuses järgmiste küsimuste alusel:
- a) *Kas olete nõus, et bioloogilise tõrje agentide kasutamist tuleks toetada ja edendada kui keemiliste taimekaitsevahendite kasutamise vähendamise viisi?*
 - b) *Kas teie arvates võiks ühtlustamine ELi tasandil motiveerida suurendama ohutute bioloogilise tõrje agentide kättesaadavust kui kasulikku alternatiivi keemilistele taimekaitsevahenditele?*
-